

ТОШО ЛИЖЕВ ЩЕ ДОЧАКАМЕ ДЕНЯ

chitanka.info

Име — Тим Родин. Възраст — 36 земни години. Кръвна група — нулева. Професия — наблюдател на междинна станция.

Това беше всичко, което знаеше за него киберът. Той дълги, дълги периоди сам се беше справял с тези задължения, но после дойде човекът. Тим Родин. Новият наблюдател.

Киберът преустрои схемата си и стана негов другар. Разказваше му анекдоти, слушаше го, придружаваше го в ежедневните обиколки из базата, следеше внимателно действията и мисълта му, даваше му съвети. Двата бяха единствените разумни същества на МС-КОДАР-506. Всички останали бяха прости специализирани автомати.

С идването на човека под купола на станцията се появи нова постройка. Киберът никога не беше виждал такава четириъгълна форма с гладки стени и полегат покрив. Пресечен куб. Вътре спеше Тим Родин. Дванадесет часа не излизаше оттам, докато МС-КОДАР-506 владееше пълен мрак и докато направените от самия човек релета не започваха бавно и постепенно да палят светлините. След още дванадесет часа все така постепенно те ги загасяха и наблюдателят се затваряше зад четирите стени.

Когато станцията се огряваше от изкуствените източници, киберът надигаше глава и устремяваше към купола кръглите си фасетъчни очи. Беше свикнал, щом се палят светлините, да пристига лайнер, в друго време тук никой не беше се нуждал от тях.

Знаеше, че хората имат приятели, затова го попита:

— Кого очакваш, Тим? Някой, когото много искаш да видиш ли?

— Не — отвърна наблюдателят. — Мои приятели са всички астронавигатори и колонисти. Следвам ритъма на земното време.

— А в лайнера, където ти...

— Никога не съм летял — навъсено го прекъсна Тим Родин. — Запомни. Никога не съм летял. От днес нататък не искам да споменавам това... А на тебе трябва да ти измислим име. Как да те наричам?

— Не съм имал име, не знам.

— По-добре — кимна Тим. — Ще поживеем заедно, ще решим. Няма да направим грешката, която става в повечето хора.

— Каква грешка? — не разбра киберът.

— Когато се роди човек, родителите бързат да го кръстят така, както на тях им харесва. И обикновено след време се оказва, че

изборът е неподходящ за характера на човека.

— Важно ли е името?

— Зависи — неопределено каза Тим Родин. — Зависи...

И се прибра в своя малък земен дом с покрив, над който никога не валеше, с прозорци, чиито очи винаги закриваха плътни зелени завеси.

Киберът оставаше вън.

Слушаше тихите стъпки на човека. После отвътре се чуваше шумолене. Отсечен, сподавен шепот на равни паузи будеше тишината — сякаш някакъв часовник отмерваше времето. Гласът ставаше по-недоловим, отново се чуваха стъпки и след малко се разнасяше равното силно дишане на човека. Като го чуеше, киберът полека се отдалечаваше от неговия земен дом.

Една нощ, така наричаше човекът времето, когато беше тъмно, Тим Родин се появи навън. Прав, силно отметнал назад глава, той гледаше нагоре, през невидимата броня на купола, където мигаха далечни бледи огънчета.

Дълго-дълго остана така, тялото му не трепваше, очите му съсредоточено се вираха, лицето му беше изопнато и напрегнато.

Изведнъж нощта свърши. Станцията засия със синия блясък на метала, звездите угаснаха. Тътен на мощни двигатели отекина в купола.

Пристигаше първият кораб от идването на новия наблюдател.

Тим Родин се вираше в плътно затворения люк. Не откъсваше поглед от него през цялото време, докато шланговете се спускаха от големия му търбух към резервоара, докато силните помпи изкачваха нагоре горивото. Жаркият дъх на неизстиналите сопла разтрепери въздуха на станцията и в синята мараня само лицето на човека остана все така неподвижно.

Беше безпилотен товарен кораб.

Когато тътенът на двигателите заглъхва, Тим Родин трепна, сведе глава и се върна в своя земен дом.

Така започна най-дългият ден на МС-КОДАР-506. Киберът го разбра, още преди да отмери времето до настъпването на мрака. Но той не можеше да разбере защо не задействува релетата след отлитането на кораба — мозъкът му не отговаряше и не му позволяваше да попита човека, който, кой знае защо, не продължи почивката си.

После ритъмът на денонощията се възстанови. Двамата посрещаха и изпращаха лайнерите в различно време и сутрин и вечер, по обед и среднощ, но светлините следваха своя земен ритъм.

От люковете надничаха засмени късокоси физиономии на астронавигатори. Хвърляха по един пакет в ръцете на Тим Родин и с възбудени, бързореки гласове разговаряха. От пътническите лайнери понякога се показваха бледите любопитни лица на нови колонисти. Всички викаха. Надвикваха шума на помпите, надвикваха собствените си гласове и киберът разбираше само едно — те се слушаха, слушаха гласовете си, но нищо не си казваха.

Лайнерите отлитаха, светлините гаснеха или лумваха отново. Тим Родин слизаше под дебелия броня на площадката и започваше обичайното си пътешествие сред лабиринта на автоматите, край пултовете и аварийните възли. И винаги казваше едно и също:

— Ето, изпратихме ги, друже мой. Ще дойдат други скоро, трябва да ги посрещнем както се подобава, защото без нас те са загубени. Нас не могат да ни подминат, друже мой.

Една вечер — човекът наричаше така бавното угасване на светлините, преди да се прибере — от дома неочаквано се понесоха ясни, мелодични звуци. Музика. Още не беше заглъхнал тътенът на току-що отлитналия лайнер с бледоликите колонисти.

Музиката кънтя из станцията цяла нощ. На сутринта очите на Тим Родин бяха зачервени и весели.

Цялото му тяло излъчваше дружни ритмични вълни.

— Какво означава това, Тим? — попита го киберът, като слизаше след него по стълбичката за обичайната им обиколка.

Човекът спря и рязко се обърна:

— Друже мой, аз наистина съм виновен пред тебе. Кажете ми с какво име да те наречем?

— Никаква вина нямаш — отсъди киберът. — Безразлично ми е как ще се обръщаш към мене. Ти не ми отговори на въпроса.

— В стари-стари времена, друже мой, хората са говорили на различни езици. Всички те тогава са живеели на планетата Земя, нашата прамайка, знаеш, нали? И когато тя им отесняла, започнали да търсят общ език. Изкуствено били създадени десетки системи. Разбира се, животът наложил говоримата реч, която запазила богатството на различните езици. Думите, които не влизали в общия лексикон,

оставали в имената на реките, планините, градовете и хората. Такова е и моето име. Тим в древността е означавало време.

Когато излязоха горе, на голата повърхност на станцията, Тим Родин млъкна. Сложи ръка на рамото на кибера и го повлече към малкия си земен дом.

Киберът остана прав до вратата. Той не можеше да прегъва ходовата част на тялото си — никой не беше предвидил, че на един наблюдател като него ще му се наложи да сяда. Тим Родин кимна и, също останал прав до четвъртитата маса, отрупана с книги и кристалографски записи, заяви:

— Ти отдавна не ми задаваш неприятни въпроси. Друже мой, аз реших да те наричам с имената на всичките мои приятели, защото не мога да понасям самотата, а колкото повече приятели има човек..., разбираш, нали? А сега ще ти прочета стихове, ако нямаш нищо против.

— Щом ти доставя удоволствие.

— Бих искал и на тебе да доставят... Ето.

С глух нисък глас Тим Родин зачете:

*Не, време, не! Не ми изменяш ти.
Ти пирамиди пак градиш, но в тях
не виждам нищо ново да блести.
Веднъж те вече са били на прах.
Живеем малко! В този кратък час
светът е нов за младия ни дух.
И мислиме, че е родено с нас
това, което знаеме от слух...*

Това беше непознат, съвършено чужд глас и в мозъка на кибера възникна странната, нелогична мисъл, че Тим Родин се намира някъде другаде, на десетки милипарсека, в самата безкрайност.

* * *

Наричаше се Лей Петерс, покорителят на жълтото джудже. Наричаше се Мартин Бел, спасителят на седмата трансгалактическа експедиция. Сеш Милин, щурман. Веспансий. Монти. Калгари. Стефан. Варон. Фа-хоу.

Беше на възрастта на станцията — възрастта на един кибер се отчита от момента на неговото сглобяване, а това стана с изграждането на МС-КОДАР–506. Клас — координатор.

Разбира се, всеки автомат с най-проста памет запомня стотици, хиляди имена. Но Лей Петерс ги чувствуваше свои. Той се отзоваваше незабавно, когато Тим Родин го наричаше Мартин, или Сеш, Монти или Веспансий...

Станцията се насели с десетки астронавигатори, щурмани, колонисти. След минаването на всеки нов лайнер жителите на МС-КОДАР–506 се увеличаваха с още едно име. Само безпилотните кораби не променяха нищо тук. Тим Родин отдавна не ги посрещаше и изпращаше. Дори понякога, когато седеше със своите приятели и чуваше бученето на двигателите, наричаше безпилотните кораби безсловесни търбуси.

Сега киберът можеше да прегъва ходовата част на тялото си и вечер всички седяха около масичката: Тим, Лей Петерс, Мартин Бел, Сеш Милин, Веспансий, Монти, Калгари, Стефан, Варон, Фа-хоу, Балибан, Хойм, Буденин... Разговаряха до късно, спореха, обсъждаха тайните на битието, пространството и времето.

Само за своите полети, за далечните преходи от звезда до звезда през прашни облаци и през потоците астероиди, никога не споменаваха.

* * *

Завиха сирените. Внезапният остър сигнал разтърси станцията: тревога, тревога...

Туловището на малък разузнавателен кораб прониза купола. С рев и конвулсии той се строполи на площадката.

Сирените затихнаха. Люкът на кораба бавно потъна навътре, на неговото място се появи кабината на лифта.

В настъпилата тишина една силно топуркане — Тим Родин тичаше презглава по синята метална твърд на площадката.

Киберът се впусна след него.

Автоматите извлякоха от кораба полуживото тяло на едър астронавигатор. Невероятно блед, с едва доловим дъх, в безсъзнание. Ръцете на Тим Родин го пренесоха в земния дом на наблюдателя. Тук те го положиха на тясното човешко легло и продължаваха да го държат за китките.

После Тим Родин запретна лявата си ръка, потърси вената си и мушна иглата на спринцовката...

На МС-КОДАР-506 настъпваше шест хиляди осемстотин петдесет и първото земно утро. Киберът тръгна сам на обичайната обиколка, защото беше разбрал, че в този ден наблюдателят няма да я свърши.

Провери показанията на приборите, записите, изправността на аварийните системи. Смени програмите на половината им автомати и ги изпрати горе, при кораба, където вече припламваха огънчетата на електрожени и белите езици на плазмени горелки, носеше се метален екот и пукот.

Когато автоматите се оттеглиха и оставиха обновената снага на кораба да блести и прелива в стотици нюанси на синьото и гълъбовото, киберът приближи човешкия дом.

Вътре разговаряха.

— Нулева група — произнесе гласът на Тим Родин. — Галеник на съдбата...

— Ти ми спаси живота, а с каква цена си го сторил, няма значение. От днес аз ще нося твоята кръв. Ще я нося от звезда на звезда, из цялата галактика. Ние ставаме братя и ти ще ми позволиш да те наричам така, нали, брате?

Беше гласът на астронавигатора.

Тим Родин мълчеше.

— На колко си години?

— На двадесет — каза тихо Тим Родин, киберът едва долавяше смисъла на думите. — Но това е възрастта на втория ми живот. Ако смяташ другото, което почти съм забравил, те стават петдесет и шест.

— Толкова млад... Какво си правил тук цели две десетилетия?

— Наблюдател.

— Как?! Няма ли кибери? Защо си се заточил под този тесен похлупак на този жалък астероид? Не искаш ли...

Гласът на астронавигатора прекъсна, после силно възкликна:

— Тим?! Тим Родин... Знам твоето име, слушах... Значи, това си ти. Значи, все така...

— Да — каза Тим Родин. — Нищо ново. Болестта ми е неизлечима. Не мога да летя. Може би някога, някой ден... Всичко е въпрос на време.

— Време? — повтори астронавигаторът. — Да, сигурно е така. Дано е по-скоро. Желая ти го от все сърце, Тим. Прощавай за неприятните въпроси.

— Само киберите умеят да не задават неприятни въпроси. Колкото да бяга от тях, човек все пак не бива да ги забравя. Те са му нужни и аз само мога да ти благодаря.

Мълчание.

— Какво да ти оставя? — попита астронавигаторът. — Имаш ли нужда от нещо?

— На мене ми е нужно само търпение. Не мога да се оплача, че не ми стига.

Корабът се вряза в небето на МС-КОДАР-506 сред бледите му звезди и скоро сам се превърна в звезда.

После угасна.

А двамата стояха на площадката и гледаха нагоре.

Киберът разбираше, че човекът отдавна не изпраща своя брат.

Той чакаше. Както беше чакал хиляди земни денонощия до сега.

— Друже мой — тихо произнесе Тим Родин.

И киберът се досети, че човекът никога няма да го назове с името на спасения астронавигатор. А с него бяха отлетели и Лей Петерс, Мартин Бел, Сеш Милин, Веспансий, Монти, Калгари, Стефан, Варон, Фа-хоу, Балибан, Хойм, Буденин, Филип... всичките приятели на Тим Родин.

Тим Родин оставаше да чака завръщането им.

Тим Родин оставаше да чака невъзможното.

Защото мислеше почти двадесет земни години киберът, но тази вечер той се усъмни в правотата на съждението си. Чувствуваше, че човекът е готов да приеме всякакви въпроси. Киберът вече знаеше, че колкото крехки са белтъчните тела на хората, толкова несломим е

духът им. На МС-КОДАР–506 останаха двама. Човекът и киберът.
Останаха да се трудят. И да чакат.

Публикувано в списание „Криле“, брой 11/1984 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.